

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

2023-05-29

1 (20)

Dnr SI 2023:936

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Västermalm 1 i Sundsvalls kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Västermalm 1 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Västermalm 1 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver etablera former för det kollegiala samarbetet.

Undervisning

Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att utforma undervisningen där behov finns, så den anpassas och stimulerar alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i *hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor ser till att lärare i samtliga ämnen och kurser ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **27 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023: 936) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Västermalm 1 leder och styr i *flera delar* skolans utveckling.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolans resultat, såväl vad gäller elevernas kunskapsutveckling, värdegrundsarbetet och undervisningens genomförande. Utifrån analysen och de identifierade utvecklingsbehoven genomför rektorn utvecklingsåtgärder och fördelar resurser för att möta de behov som finns på skolan. Skolan arbetar med jämställdhetsfrågor som en del i värdegrundsarbetet för att alla elever oavsett könstillhörighet ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas, även om rektorn endast i viss mån ger ledning och styrning i hur arbetet ska gå till. Vidare är rektorns pedagogiska ledning och organisation delvis otydlig och arbetet med att skapa förutsättningar för lärarna att samverka och dela med sig av kunskap till varandra kan utvecklas ytterligare.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Granskningen visar att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, resultat av skolans arbete med värdegrund samt undervisningens genomförande. Rektorn ser till att uppföljningen sker systematiskt och löpande under året. Exempelvis så träffas lärarna, elevhälsan och rektorn regelbundet för elevuppföljning på grupp- och individnivå. Uppföljningen utgår från en elevöversikt där exempelvis närvaro, kunskapsresultat, resultat kopplade till trygghet samt eventuella avvikelser framgår. Rektorn gör också eleverna delaktiga i uppföljningsarbetet genom så kallade programråd där rektorn och skolkuratorn en gång i månaden träffar elevrepresentanter från respektive klass. På programråden diskuteras exempelvis frågor som rör undervisning och trygghet och studiero. I slutet av läsåret gör samtliga lärare betygsanalyser som rektorn tar del av. I intervju med rektorn framkommer att det finns gemensamma frågor framtagna för lärarna som de ska besvara i samband med betygsanalyserna. Exempelvis frågor om hur resultaten kan kopplas till undervisningens genomförande. Rektorn berättar att hon sedan sammanställer analyserna och tillsammans med lärarna går igenom dem för att skapa en helhetsbild av skolans samlade resultat. Utöver detta bearbetar rektorn de resultat som framkommer av medarbetsamtal med personalen samt av skolsköterskans hälsosamtal med eleverna och de regelbundna trygghetsenkäter som skolan genomför.

Rektorn berättar att hon har en god kännedom om nulägesbilden på skolan samt hur undervisningen bedrivs men att det under detta läsår varit en utmaning att följa upp undervisningen då rektorn tagit över ett nytt program, samt varit ensam ordinarie

rektor på Västermalm¹ i perioder. Rektorn uppger att de lektionsbesök hon gjort har varit i de klasser där det har fungerat mindre bra men att förhoppningen är att göra lektionsbesök i fler ämnen och kurser nästa läsår. Av lärarintervjuer framgår att det varit en stor omsättning på rektorer överlag på Västermalms gymnasium och att rektorerna skulle behöva mer stöttning från huvudmannen då de har många arbetsuppgifter som gör det svårt att hinna med. Utifrån analysen och de identifierade utvecklingsbehoven beslutar rektorn om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser för att möta de behov som finns på skolan. Ett exempel på vad som framkommit av analysarbetet är att många elever har svårt att nå godkänt betyg i fysik, kemi och matematik. Rektorn berättar att skolan har så kallade "boost-grupper" i fysik, kemi och matematik där elever som har behov av det ges ytterligare undervisningstid för att kunna uppnå minst godkänt betyg. I intervju med elevhälsan och rektorn framgår att det förs en dialog om hur skolan ska kunna arbeta för att höja elevernas måluppfyllelse exempelvis genom att se över kursupplägg och ge eleverna mer tid i vissa ämnen. Av inkommen dokumentation framgår att av totalt 95 elever erhöll 75 elever på Teknikprogrammet examensbevis och 19 elever studiebevis. 17 elever på fick betyg F i fysik. Av inkommen dokumentation framgår att analysarbetet för 2021/2022 genomfördes av tidigare rektor för teknikprogrammet.

Skolans arbete med jämställdhet

Skolan arbetar med jämställdhetsfrågor som en del i värdegrundsarbetet för att alla elever oavsett könstillhörighet ska ges samma förutsättningar att lära och utvecklas, även om rektorn endast i viss mån ger ledning och styrning i hur arbetet ska gå till. Rektorn följer upp skillnader mellan kvinnors och mäns kunskaps- samt trygghetsresultat och ser inga större skillnader eller avvikelser som tyder på att särskilt flickor eller pojkar "drabbas". I intervju med elevhälsan framkommer att lärarna är drivna och arbetar utifrån ett normkritiskt perspektiv. Exempelvis har lärarna arbetat aktivt med att få fler tjejer att söka till teknikprogrammet och både på teknikprogrammet och naturvetenskapsprogrammet bjuder lärarna in före detta elever till skolan i syfte att inspirera och visa eleverna vilka arbetsmöjligheter som finns oberoende av könstillhörighet. Elevhälsan har haft samtal med lärare om normer, genus och bemötande. På ett av programmen berättar lärarna att mycket av

¹ Sundsvalls gymnasium Västermalm är indelad i sex skolenheter.

det innehåll som finns i skolans värdegrundsarbete också inkluderar jämställdhet och att det finns en stor medvetenhet hos personalen kring frågor som rör jämställdhet. På det andra programmet uppger lärarna att de har pratat om hur de ska få in frågor som rör jämställdhet i varje ämne men att de inte har någon långsiktig plan för hur arbetet ska gå till. Lärarna menar att det blir upp till varje lärare att prioritera vad de hinner med och inte, då det inte finns en tydlig strategi för jämställdhetsarbetet. I intervju med rektorn framkommer att hon är mån om att eleverna oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar och att enskilda insatser genomförts men att det finns förbättringspotential när det gäller skolans jämställdhetsarbete.

Rektors ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar vidare att skolans arbets- och förhållningssätt i flera delar är tydliga och tillämpas av lärarna. Av intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att de rutiner som finns på skolan exempelvis gällande frånvaro och anmälan om kränkande behandling överlag följs av all personal även om inte alla är lika väl förtrogna i det som gäller. I intervju med samordnare framgår att de dokument som finns för skolans rutiner lyfts regelbundet i olika sammanhang bland annat av elevhälsan. Både obehöriga och behöriga lärare som börjar på skolan får information och introduktion i samband med terminsstart. Av rektorsintervjun framgår att det finns ett informationsmaterial som delas ut till alla lärare som börjar på skolan, samt ett mentorssystem. Lärarna delar dock inte den bilden och upplever att det saknas tydliga rutiner och strukturer för vad som gäller vid introduktion av nyanställda även om alla lärare är hjälpsamma och stöttar nya kollegor.

Vidare är rektorns pedagogiska ledning och organisation delvis otydlig. Arbetet med att skapa förutsättningar för lärarna att samverka och dela med sig av kunskap till varandra kan utvecklas ytterligare. Rektorn ansvarar för två program med varsin programsamordnare. I intervju med lärare framkommer att det inte är helt tydligt vad rollen som samordnare innebär. I intervju med rektorn framgår att de försteläraryuppslag som finns och som rektor tagit över i samband med teknikprogrammet inte heller är tydliga och att detta är något som rektorn kommer förtydliga till nästa läsår. Rektorn har skapat vissa förutsättningar för lärarna att samverka och dela med sig av kunskap till varandra genom veckovisa fasta mötestider både i arbetslag och i ämneslag. Av schematekniska skäl kan emellertid inte alla lärare vara med på dessa träffar vilket försvårar för lärare att samverka och samarbeta kring undervisningen då den avsatta mötestiden krockar med annat. Rektorn uppger att det är en stor utmaning och svårt att få till schematekniskt på ett stort program som teknikprogrammet. Vidare framkommer av granskningen en splittrad bild huruvida syftena med de olika mötena är tydligt. Av inkommen dokumentation framgår att det

finns en tydlig mötesstruktur och uppdragsbeskrivning. Några lärare lyfter emellertid i intervju att det är många olika möten och att det kan upplevas ostrukturerat, ibland är det möten med kort varsel, ibland saknas uttalade förväntningar på vad mötena ska innehålla och det förs inte heller alltid protokoll.

I samtliga intervjuer framgår att samverkan mellan lärare och elevhälsan fungerar väl. Lärarna, elevhälsan och rektorn träffas systematiskt var tredje vecka för att lyfta och diskutera både på individ- och gruppnivå frågor som rör elevernas progression, närvaro och eventuella utmaningar som kan finnas. Elevhälsans representanter uppger att de utgår från en elevöversikt och därför tydligt kan följa hur alla elever ligger till, exempelvis vilka elever som har F-varning. De för också statistik på det som framkommer vid hälsosamtalen. Utöver de regelbundna elevhälsomötena finns också möjlighet för lärarna till "drop in" under vissa tider. I intervju med elevhälsan framkommer att ingen av dem i nuläget deltar på lärarnas arbetslagsmöten men att detta är något som ska utvecklas och schemaläggas till hösten. Av rektorsintervju framgår att elevhälsan tillsammans med rektorn deltagit i en kurs med Specialpedagogiska skolmyndigheten om hälsofrämjande och förebyggande arbete och att de kommit en bra bit på väg i detta arbete.

Som tidigare nämnts visar granskningen att det skiljer sig mellan lärare, ämnen och program i vilken utsträckning de samverkar och i vilken utsträckning det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Av lärarintervju framgår att det kollegiala lärandet som sker är det som lärarna gör själva informellt och att det inte finns någon tid avsatt till detta. Lärarna berättar att de på eget initiativ delar material med varandra och att det funnits en avsikt att styra upp det kollegiala samarbetet med möjlighet att lyfta fram välfungerande exempel i undervisningen. Enligt rektorn är det kollegiala samarbetet på enheten ojämnt och något som kan utvecklas. Rektorn berättar att vissa lärare har ett gott samarbete och planerar exempelvis undervisningen tillsammans och har en översiktlig samplanering som gör att lärarna får insikt i kollegornas kurser vilket även gynnar eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver etablera former för det kollegiala samarbetet.

Granskningen visar att arbetet med att skapa förutsättningar för lärarna att samverka och dela med sig av kunskap till varandra kan utvecklas ytterligare. Av intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att det saknas tydliga mötesstrukturer för det kollegiala lärande där syftet är att lärarna kontinuerligt ska lära av varandra.

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra i arbetet med att nå utbildningsmålen. En viktig ledningsuppgift är att organisera verksamheten så att lärsamarbete gynnas eftersom det är en viktig förutsättning för lärares professionella utveckling och lärande. Organisationen med dess olika forum för samverkan ska också vara tydlig och känd i organisationen. Rektorn har ett ansvar för att sätta upp och kommunicera tydliga mål och förväntningar med fokus på elevers lärande så att det är detta uppdrag som hamnar i fokus i lärarnas samarbete. För att det kollegiala samarbetet och lärandet ska få effekt på elevers lärande bör bland annat elevers lärande sättas i centrum, samarbetet bör inriktas mot specifika syften och inte ha för generella sådana. Lärarna bör ha möjlighet att utveckla nya och alternativa upplägg och undervisningsmetoder. För att det ska uppstå en påverkan från det kollegiala lärandet/samarbetet på undervisningen och elevers lärande spelar rektorn en avgörande roll genom att det är rektorn som ska etablera formerna för det kollegiala samarbetet.²

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn skapar forum för kollegialt samarbete. Detta i syfte att försäkra sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Detta kan exempelvis ske genom att rektorn på ett medvetet sätt sätter samman olika forum för pedagogiska samtal där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar *i flera delar* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

² Håkansson & Sundberg 2016, *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, s. 105f, 210ff.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att undervisningen på Västermalm 1 är målfokuserad och strukturerad och i flera fall ger eleverna goda möjligheter att nå läroplanens mål. Lärarna har höga förväntningar på eleverna och det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation. Lärarna ger eleverna möjligheter att reflektera över det egna lärandet och ser till att eleverna på olika sätt får vara med och påverka och utvärdera undervisningen. Undervisningen innehåller en variation mellan olika arbetsformer och arbetssätt och anpassas i viss mån utifrån varje elevs behov och förutsättningar. Det finns dock exempel på kurser där flera av eleverna inte når minst E. I de fallen finns ett behov av att utforma undervisningen så den kommer alla elever tillgodo samt ytterligare handleda och stödja elevers läroprocesser.

Målfokuserad och strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen är målfokuserad och strukturerad och utgår från läroplanens mål avseende kunskaper och värden. I intervju med lärarna framkommer att de brukar gå igenom kursmål och betygskriterier vid kursstart samt genom att kontinuerligt förmedla dessa under terminens gång. Detta sker dels muntligt och dels skriftligt i lärarnas lektionsplaneringar där det framgår vad eleverna ska göra. Av planeringarna framgår också syfte och mål med det som ska göras samt hur momentet eller uppgiften ska examineras. Lärarna uppger att även läroböckerna utgör ett gott stöd vad gäller att förmedla syfte och mål med olika arbetsmoment. Eleverna berättar att flera av lärarna går igenom kursinnehållet grundligt och även skriver det centrala innehåll som ingår i arbetsuppgifterna samt vad som krävs för respektive betygskriterium. Några elever berättar emellertid att kopplingen mellan innehållet och de kunskaper de ska utveckla inte är lika tydligt i alla kurser.

Vid de lektionsobservationer Skolinspektionen genomför startar lärarna med en tydlig inledning bestående av vad lektionen ska innehålla samt lektionens upplägg. I något fall förklarar lärarna syftet med lektionen samt vad eleverna ska lära sig. På några av de observerade lektionerna avslutar lärarna med en kort summering av lektionen samt genom att berätta vad de ska arbeta med nästa lektion. På någon lektion gör lärarna ingen tydlig avslutning utan eleverna lämnar när lektionstiden är slut. Av lärarintervjuerna framkommer att undervisningen utformas på olika sätt beroende på typ av lektion och arbetsområde och att lärarna inte anammar en och samma lektionsmall exempelvis vad gäller inledningar och avslut.

Varierad undervisning och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att det finns ett logiskt flöde mellan de olika arbetsmomenten. Undervisningen innehåller olika arbetsformer och arbetssätt och eleverna får öva sig i olika uttryckssätt när de utför sina arbetsuppgifter. Under några av de lektioner Skolinspektionen besöker varvar lärarna genomgångar med praktiska övningar såväl i helklass, grupp och i par. Vid genomgångarna ställer flera av lärarna utmanande frågor till eleverna och uppmuntrar eleverna att interagera med varandra. I elevintervjuer framkommer emellertid att det finns lektioner och kurser där lärare har långa genomgångar i helklass som tar upp stor del av lektionstiden. Eleverna berättar att det blir svårt att upprätthålla sitt engagemang och att detta är något de lyft med både mentor och rektor.

Eleverna får överlag ett aktivt stöd av sina lärare så att de vet vad de ska arbeta med på lektionen samt för att förstå och bibehålla engagemang för uppgiften. Under lektionsobservationerna går lärarna runt i klassrummet och kontrollerar att alla elever hänger med i syfte att hjälpa eleverna framåt, även de elever som inte räcker upp handen.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs överlag delaktiga och får vara med och påverka samt utvärdera undervisningen. Eleverna berättar att de regelbundet via skolans programråd samt på mentorstid får möjlighet att säga vad de tycker om skolan och undervisningen och att de kan få vara med och bestämma exempelvis när prov ska genomföras. Rektorn uppger att skolan även efterfrågar elevernas synpunkter i de kursutvärderingar som görs efter varje kurs. Av lärarintervju framgår att vissa lärare med regelbundenhet låter eleverna utvärdera undervisningen exempelvis i samband med prov eller avslutat arbetsområde. Lärarna berättar att de ställer frågor om vad som gått bra, vad som varit svårt, vad de tyckte om uppgiften och vad de skulle ändra till nästa gång. Eleverna uttrycker att det skiljer sig mellan lärare och kurser i vilken utsträckning detta sker och att vissa lärare frågar upp mer än andra. Lärarna berättar att de även försöker göra eleverna delaktiga i planeringen av undervisningen i de delar där det fungerar, exempelvis genom att låta eleverna vara med och bestämma hur prov ska genomföras.

Granskningen visar också att lärarna arbetar för att eleverna ska reflektera över sitt eget lärande och att utveckla sin förmåga att ta ansvar för sin inläring och sitt arbete i skolan. Lärarna uppger att det kan ingå i en arbetsuppgift att eleverna ska reflektera över sitt eget lärande. Någon lärare ger ett exempel på en uppgift där eleverna ska reflektera över hur de utvecklats som talare under sina år på gymnasiet. Vid flera av de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomför ställer lärarna frågor av reflekterande karaktär och eleverna funderar tillsammans utan ett givet svar.

Inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärarna i huvudsak har höga förväntningar på eleverna och är medvetna om vikten av att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Vid flera av de observerade lektionerna förekommer inslag i undervisningen där lärarna uppmuntrar och berömmar elevernas arbetsinsatser genom att ge dem positiva kommentarer och feedback under pågående arbete. Lärarna beskriver att det är en förutsättning att ha höga förväntningar på sina elever och att även förmedla till eleverna att lärarna tror på dem. Detta gör lärarna exempelvis genom att synliggöra framsteg i elevernas kunskapsutveckling, ge eleverna feedback samt genom att försöka hitta styrkor i alla elever. Av elevintervjuer framkommer att det skiljer sig mellan lärare huruvida de bidrar till att motivera och höja elevernas självförtroende. Överlag tycker eleverna dock att de har engagerade lärare som visar stort intresse att hjälpa eleverna och som ger uppmuntrande kommentarer.

Stimulans och utmaning i undervisningen

Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas i viss mån efter varje elevs behov och förutsättningar. Lärarna ger i flera fall stöd till de elever som behöver det och har en kontinuerlig samverkan med elevhälsan i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Lärarna berättar att de får mycket information om elevernas skilda behov och förutsättningar av elevhälsoteamet. Skolans specialpedagog har överlämningar med grundskolan och dokumenterar digitalt vilka insatser som varit gynnsamma för eleverna i grundskolan samt eventuella svårigheter. Alla lärare kan se elevernas individuella förutsättningar och anpassningar på skolans lärplattform. Lärarna berättar att de anpassar på olika sätt exempelvis genom att placera eleverna på ett särskilt sätt i klassrummet, ge elever längre tid till prov och genom att anpassa material utifrån hur långt eleven kommit i sin kunskapsutveckling och utmana de elever som behöver det.

Det finns dock exempel på kurser där flera av eleverna inte når minst E. I intervju med rektorn och elevhälsan framkommer att det skiljer sig mellan lärare i vilken utsträckning lärarna anpassar undervisningen och i vilken mån undervisningens struktur är tydlig. Vissa lärare anpassar i högre utsträckning undervisningens innehåll till elevgruppen och använder exempelvis visuellt stöd, och lägger ut filmer och länkar digitalt samt följer upp hur anpassningarna fungerar. I intervju med lärare framkommer att det finns lärare som tycker att det är en utmaning att individanpassa och att hinna med de elever som behöver mer stöd och mer tid för att utföra sina arbetsuppgifter. Elevhälsans representanter uppger att det är stora klasser på teknikprogrammet och att fysik är en utmaning för flera elever. I intervju med rektorn och elevhälsan framgår att det finns utvecklingspotential vad gäller att genomföra och

följa upp stödjande insatser för elever i syfte att göra undervisningen mer tillgänglig. Rektorn har själv identifierat detta och genomfört vissa insatser och exempelvis haft samtal med lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att utforma undervisningen där behov finns så den anpassas och stimulerar alla elever oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att det finns ett behov av att ytterligare anpassa innehåll och arbetssätt efter de enskilda elevernas olika behov och förutsättningar. Det finns kurser där elever har svårt att nå minst E och där lärarna ytterligare behöver handleda och stödja elevernas lärprocesser i syfte att leda dem framåt i sin kunskapsutveckling.

En central utgångspunkt i skollagen och läroplanen är att undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas behov och förutsättningar. Varje elev ska ges ledning och stimulans efter sina förutsättningar. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårt att nå målen med utbildningen. Alla som arbetar i skolan ska ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande samt i undervisningen skapa en sådan balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande.

Skolinspektionen rekommenderar att i samtliga kurser planera och genomföra undervisningen med utgångspunkt i de enskilda elevernas behov och förutsättningar, utan att bedriva undervisningen helt individuellt. Detta kan exempelvis ske genom att anpassa innehåll och variera arbetssätt så att eleverna stimuleras på bästa sätt samt genom att utforma undervisningen så att stödjande insatser kommer alla elever till del.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero på skolan där eleverna deltar i arbetet. Lärarna vidtar i flera fall lämpliga åtgärder för att skapa och upprätthålla en studiemiljö där eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Skolan arbetar också med att skapa en trygg miljö för eleverna genom förebyggande arbete, gemensamt förhållningssätt och kartläggningar och analys av nuläge.

Skolans arbete med att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero på skolan där eleverna deltar i arbetet. Skolan har gemensamma ordningsregler och när eleverna börjar år 1 får de information om de ordningsregler som gäller på skolan. Eleverna diskuterar regelbundet frågor kopplade till studiero på programråd där både rektor och kurator deltar, samt på mentorstid. Lärarna berättar att de samtalar med eleverna om att arbetet för en god arbetsmiljö är något de gör tillsammans. När det finns ordningsproblem i en elevgrupp eller kopplat till enstaka elever arbetar lärarna med detta i undervisningen genom att exempelvis se över hur eleverna är placerade i klassrummet och genom att uppmuntra önskvärda beteenden. Studiero följs också kontinuerligt upp på elevhälsoträffar.

Vid de lektionsobservationer Skolinspektionen genomför råder i de flesta fall studiero och i samtliga intervjuer framkommer att studieron överlag är mycket god och att eleverna är studiemotiverade. I någon klass där det har varit "pratigare" har representanter från elevhälsan involverats och gjort lektionsbesök samt påbörjat ett arbete tillsammans med mentorer för att åstadkomma en miljö som präglas av studiero.

I Skolinspektionens enkät våren 2022³ för elever i år 2 ligger Västermalms skola 1 högre än rikets snitt på området *studiero* med indexvärde 6.9.⁴

Skolans arbete med att skapa trygghet

Skolan arbetar medvetet med att skapa en trygg miljö för eleverna. I Skolinspektionens enkät våren 2022 för elever i år 2 visar index för området *trygghet* 8.6 för Västermalm 1.⁵ Rektorn skaffar sig kännedom om elevernas upplevda trygghet bland annat genom skolans nöjdhetssenkät, genom programråd samt genom de hälsosamtal som skolsköterskan har med eleverna. Resultaten analyseras sedan av rektorn med personal. Av intervjuer med elever, lärare och rektor framkommer att eleverna överlag upplever sig trygga på skolan och att eleverna på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet håller sig till "sin del av skolan". I Centralhallen och matsalen är platser där det identifierats att vissa elever känner sig mindre trygga. För att möta detta har skolan anställt en skolvärd som ansvarar för elevcaféet i syfte att skapa en god atmosfär. Skolvärden arbetar också för trivsel och trygghet i skolans matsal och korridorer. Lärarna ordnar trivselaktiviteter som exempelvis yoga, löpning, pyssel och quiz. Syftet är att öka gemenskapen mellan eleverna och att de ska lära känna varandra. De har även programdagar vid jul- och sommaravslutningarna.

I intervju med lärare framkommer att skolpersonalen är bra på att ta tag i saker om det händer något särskilt och på att genomföra insatser på förekommen anledning. Dock skulle det förebyggande trygghetsarbetet på Västermalm kunna utvecklas ytterligare. Några lärare lyfter att de inte alltid informeras om saker som händer på programmen på de andra skolenheterna och att det finns elever som uttryckt viss otrygghetskänsla inför elever från andra program. Även rektorn uppger att eleverna på de olika programmen delvis har "kommit ifrån" varandra, att det finns vissa grupperingar bland eleverna och att detta är något som skolan behöver jobba med. Skolinspektionen ser positivt på att rektorn på Västermalm 1 tillsammans med övriga

³ Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1-10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning. Enkätresultaten finns på webbplatsen <http://www.skolverket.se> under fliken "Skolutveckling".

⁴ Index för samtliga medverkande skolenheter var 6.4.

⁵ Index för samtliga medverkande skolenheter var 8.7.

rektorer på Västermalm utvecklar det främjande och förbyggande trygghetsarbetet i syfte att förbättra skolmiljön och förstärka respekten för allas lika värde.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Granskningen visar att rektorn fortlöpande följer upp omdömen och betyg i olika ämnen samt i viss mån resultat på nationella prov. Rektorn diskuterar och analyserar tillsammans med lärarna och elevhälsan eventuella skillnader och avvikelser i lärares bedömning och betygssättning samt nationella provbetyg. Vidare visar granskningen att rektorn i viss mån ger förutsättningar för lärarna att regelbundet samverka med varandra i arbetet med betygssättning och bedömning. Det skiljer sig dock mellan lärare och ämnen huruvida de har tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera frågor som rör bedömning och betygssättning.

Rektorns uppföljning och analys av lärarnas bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn fortlöpande följer upp omdömen och betyg i olika ämnen samt i viss mån också resultat på nationella prov. Rektorn tar del av de betygsanalyser som alla lärare gör och samtalar med berörd lärare om det skulle vara något som avviker exempelvis kring betygsspridningen. Detta i syfte att säkerställa att lärare gör bedömningar och sätter betyg på ett likvärdigt sätt. Rektorn gör också en analys av betyg på enskilda kurser samt hur stor del av eleverna som tar gymnasieexamen. I resultatuppföljningen ingår också skillnaden mellan de två programmen.

Av granskningen framgår vidare att rektorn endast i viss mån analyserar nationella provbetyg ur olika perspektiv. I intervju med rektorns framkommer att rektorn brukar analysera eventuella avvikelser exempelvis mellan slutbetyg och nationella prov men att detta inte är något som rektor hunnit med detta läsår. Som en framåtsyftande kommentar vill Skolinspektionen påpeka vikten av att rektorn framöver följer upp

resultat på nationella prov i syfte att säkerställa att lärare gör bedömningar på ett likvärdigt sätt och undersöka om det finns omotiverade avvikelser.

Förutsättningar för lärarna att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning

Vidare visar granskningen att rektorn i viss mån ger lärarna förutsättningar att samverka med varandra i arbetet med betygssättning och bedömning. Arbetet med att kvalitetssäkra omdömen och betyg kan dock utvecklas ytterligare. Av lärarintervjuer framgår att de forum som finns för arbete med betygssättning och bedömning är ämnesträffarna. Några lärare berättar att de vid dessa tillfällen läser och jämför varandras elevarbeten samt diskuterar betygskriterierna och vad som krävs för respektive betyg. Lärarna berättar dock att det skiljer sig mellan olika ämnen och att den samverkan som finns i vissa ämnen "rullar på" men att det i andra ämnen saknas organisation och tydliga mötesstrukturer kring bedömningsarbetet.

Under läsåret har samtliga matematiklärare vid Sundsvalls gymnasium arbetat med Skolverkets material kring bedömning och betygssättning och i mindre grupper diskuterat exempelvis examinationsformer och hur de kan bedöma olika elevprestationer exempelvis genom avidentifiering. Liknande likvärdighetsdiskussioner har även genomförts inom ämnesgruppen i engelska och svenska. Även i ämneslaget för ämnet engelska har man arbetat med Skolverkets material kring betyg och bedömning. Några lärare uttrycker att den organiserade samverkan kring bedömning som sker främst handlar om ämnena matematik, svenska och engelska. Några lärare lyfter i intervju att även likvärdigheten när det gäller bedömning av gymnasiearbetet är något som kan utvecklas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor ser till att lärare i samtliga ämnen och kurser ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor.

Granskningen visar att det finns former för att lärarna ska kunna samverka vid bedömning och betygssättning men att dessa behöver utvecklas ytterligare. Det framkommer av intervjuer att det skiljer sig mellan olika ämnen och lärare i vilken utsträckning de har förutsättningar att regelbundet och under organiserade former samverka med varandra när de gör sina bedömningar.

Bedömning och betygssättning är en komplex praktik. För att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver de få förutsättningar att kvalitetssäkra sin

betygssättning på olika sätt tillsammans med andra lärare, såväl inom som mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver se till att lärare får möjlighet och tid att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om läraren saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn utvecklar arbetet kring bedömning och betygssättning för att samtliga lärare ska få möjlighet att diskutera hur de bedömer och betygssätter eleverna utifrån betygskriterierna. Rektorn behöver tillsammans med lärarna hitta former för att strukturerat samarbeta kring bedömning och betygssättning. Detta kan rektor exempelvis ansvara för genom att delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare, ge i uppdrag till förstelärare eller utforma tydliga mötesstrukturer. I detta arbete ingår också att rektorn ser till att lärarna använder sig av olika metoder för att säkerställa att deras bedömningar är likvärdiga.

Beslutet har fattats av Agnetha Burström, undervisningsråd. Helen Lundell Sjöberg, utredare har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredarna Johanna Salomonsson och Mattias Ryd medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18 – 19 april . Besöket genomfördes av utredarna Johanna Salomonsson och Helen Lundell Sjöberg .

Sundsvalls gymnasium Västermalm är indelad i sex skolenheter. Västermalm 1 är en av dessa och leds av en rektor. På skolenheten bedrivs utbildning i två nationella program, naturvetenskapsprogrammet samt teknikprogrammet.

På skolan finns även bygg- och anläggningsprogrammet, industriprogrammet, el- och energiprogrammet, introduktionsprogrammet, individuellt alternativ, fordon- och transportprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet samt anpassad gymnasieskola.

På Västermalm 1 går 353 elever. Läsåret 2021/22 tog 93,5 procent av eleverna på naturvetenskapsprogrammet examen med en genomsnittlig betygspoäng på 16.0. Uppgifter saknas för teknikprogrammet som inte tillhörde skolenheten vid mätningstillfället. I Skolenkäten våren 2022 för elever år 2 visar index för området trygghet 8.6 för skolenheten vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters 8.7. Av samtliga lärare på skolenheten har 86, 3 procent lärarlegitimation och behörighet.